

A kisgyermekkorai fejlődés áttekintése

<p>Születés–11 hónap</p> <p>Ebben az időszakban rendkívül gyors a gyermekek testi fejlődése, és fokozatosan megtanulják az izmaikat irányítani. Egyre ügyesebben mozgatják kezüket, lábukat, végtagjaikat és fejüket is, nagyon hamar mozgékonyvá válnak és kézbe veszik, manipulálják a tárgyakat. Születésük pillanatától kezdve tanulnak. Sokat tanulnak a nyelvről már azelőtt, hogy kimondanak az első szavakat, azzal, hogy hallgatják a beszélgetéseket és különös érdeklődéssel figyelik, ha róluk, az ő mindennapi életükről esik szó. Az érzékeny, a gyermekek bővülő ismereteire és érzelmi szükségleteire reagáló gondoskodás segít abban, hogy biztonságos kötődést alakítsanak ki a megkülönböztetett személyekhez, például a szülőkhöz, a családtagokhoz vagy a gondozókhoz. A rendszeres, ugyanakkor rugalmas szokásoktól a gyermekek a rend élményét kapják, és számítanak a visszatérő eseményekre. A sokrétű, minden érzékre kiterjedő tapasztalatok segítik a tanulást, és felkeltik érdeklődésüket a környezetük iránt.</p>	<p>8–20 hónap</p> <p>Ahogy a gyermekek már mozgékonyabbak, a felfedezés és a testmozgás új lehetőségei nyílnak meg számukra. A biztonságos, érdekes és az életkoruknak megfelelő felszereltségű környezet felébreszti a gyermekek kíváncsiságát, és segíti koordinációjuk és mozgási képességeik fejlődését. Ekkor a gyermekek elkezdhetik elsajátítani az önuralmat és azt, hogy milyen kapcsolataik lehetnek másokkal. Ebben az életkorban a gyermekek társas és mentális képességeinek fejlődését ösztönözhetik azok, akikkel optimális kötődést alakítottak ki. Kommunikációs készségeikre építve kezdik kialakítani éntudatukat, és egyre jobban ki tudják fejezni igényeiket és érzéseiket. A nem verbális kommunikáció mellett most már tudnak néhány egyszerű, hétköznapi dolgokra és személyre utaló szót is. Ha gondozóiktól bátorítást kapnak, és sok interakciót folytatnak velük, kommunikációs készségük fejlődik, és szókincsük is rohamosan bővül ebben az időszakban.</p>
<p>16–26 hónap</p> <p>Ebben az életszakaszban a legtöbb gyermek tele van energiával, és körültekintő támogatásra van szükségük ahhoz, hogy ezt jól tudják használni. Testi erejük növekedésével és készségeik fejlődésével párhuzamosan a gyermekeknek szükségük van aktív testmozgásra és olyan csendesebb periódusokra, amikor nyugodtabb tevékenyenységet végezhetnek. Fontos, új tanulási terület a többiekkel való játék. Ezen keresztül a gyermekek jobban megértik mások gondolatait és érzéseit, és megtanulnak másokkal együttműködni. A felfedezés és valamilyen mértékű önállóság révén önbizalomra tesznek szert. Tanulnak a határokról és arról, hogyan kezelhetik a csalódottságot. A szétszedhető és összerakható játékok problémamegoldásra és egyszerű tervezésre ösztönzik őket. A mintha-játék során sokféle lehetőséget megismerhetnek. A gyermekek számára a felnőttek jelentik a biztonság és a jó közérzet forrását.</p>	<p>22–36 hónap</p> <p>Folytatódik a finommotoros készségek fejlődése, és a gyermekek élvezettel készítenek mintákat és rajzolnak jeleket, használnak különféle anyagokat, nézegetnek képeskönyveket és hallgatnak történeteket. Mindezek pedig fontos lépések az írás-olvasás felé vezető úton. Kezd kialakulni az önállóságuk, ha a felnőttek támogatják és biztatják őket például az evés, az öltözködés és a szobatisztaság terén. Az új teljesítményekért kapott dicséret hozzájárul önértékelésük kialakulásához. Ebben az életszakaszban gyorsan fejlődnek nyelvi készségeik, és sok gyermek már mondatokat is tud mondani. Fontos a gyermekeknek, hogy a felnőtt bekapcsolódjon a társalgásba, mert így jutnak újabb ismeretekhez, és kezdenek a múlttól, jelenről és jövőről gondolkodni. A fejlődő mozgási képességek révén a gyermekek már valószínűleg tudnak járni és futni, fel tudnak mászni valahová, és mozgalmas játékokat játszanak a többiekkel. Fontos, hogy ebben a korban megtanulják a veszélyeket és a biztonságos határokat.</p>

30–50 hónap

A gyermekeket egyre jobban érdekli a közös játék, például a szimbolikus játék, az építés és a társasjátékok, és ezek révén olyan fontos társas készségekre tesznek szert, mint az osztozás és az együttműködés. Megtanulnak segíteni a felnőtteknek a napi teendőkben, és próbálják megtalálni az egyensúlyt a saját függetlenség, és a mások kívánságaihoz való alkalmazkodás között. Továbbra is szükségük van arra a biztonságra és megnyugtatásra, amit a megkülönböztetett személyek nyújtanak. A tanulás jó részének alapja a gondozókkal kialakított szoros, meleg kapcsolat, akik például arra biztathatják a gyermekeket, hogy egészséges ételeket válasszanak és mozogjanak. Ebben az életszakaszban a gyermekek kezdik megtanulni a közösségben elfoglalt helyüket. Számos érdekes eszköz és tevékenység nyomán gyors fejlődésnek indul az írás-olvasás és a számolási képesség. A gyermekek már sokkal összetettebb nyelvet beszélnek, és sokan ügyesen használják a hosszabb mondatokat is. A felnőttekkel folytatott beszélgetések egyre fontosabb szerepet játszanak az információszerzésben, útmutatást és megerősítést jelentenek a gyermekeknek.

40 hónap – 60+ hónap

A gyermekekben ebben az életkorban megerősödik saját identitásuk, és a tágabb környezetben elfoglalt helyük tudata. Kezdi felismerni a társadalmi szabályok és szokások jelentőségét, megértik a többieket és toleranciával fordulnak mások felé, egyre jobban tudják szabályozni saját viselkedésüket. A kiscsoportos tanulás és játék segíti a társas készségek fejlődését. A gyermekek már nagyobb kihívást jelentő feladatokat is képesek megtervezni és kivitelezni többféle alpanyagból és technikával. Ebben a szakaszban a gyermekek a hozzáértőbb társakkal és felnőttekkel közösen tevékenykedve tudnak hatékonyan tanulni. Tovább fejlődnek készségeik a nyelv és kommunikáció, a problémamegoldás, érvelés és számolási képesség terén. Az ok és okozat közötti összefüggésről ekkortájt alakuló tudásukat szélesítheti, ha még többféle eszközt, technikát és műszaki berendezést ismernek meg.